N°. 3. 1845.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 7 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den Januarij.

De bladen zijn gevuld met de aanspraken en antwoorden aan den koning gedaan en door hem beantwoord, ter gelegenheid van het Nieuwejaar. Zooals reeds gezegd is heeft de pauselijke nuntius, als oudste in jaren, uit naam van het korps diplomatiek het woord gevoerd, en den koning hoofdzakelijk gelukgewenscht met den door de fransche wapenen in het vorig jaar behaalden roem, en 's konings huiselijk geluk met de huwelijken zijner kinderen. Ten aanzien van den algemeenen vrede laat het korps diplomatiek zich dus uit: »De algemeene vrede, bron van onmetelijke weldaden, verwonderlijk ondersteund door de hooge wijsheid Uwer M. en der andere souvereinen, door de eenparige eendragt hunner kabinetten, versterkt zich dagelijk meer en meer."

Op de aanspraak van den heer *Sauzet*, den president der kamer van gedeputeerden, heeft de koning het volgend antwoord gegeven:

» Het zou mij moeijelijk vallen al de gevoelens uit te drukken, die in mijn hart door de welsprekende woorden, welke ik zoo even heb gehoord, zijn opgewekt. Vóór alles moet ik u betuigen, hoe trotsch ik ben op de ontvangst, die Frankrijk aan mijne zonen heeft geschonken, en hoe streelend het voor mij is, een nieuw onderpand daarvan van de zijde der kamer van afgevaardigden te ontvangen. Ik acht mij gelukkig, dat ik lang genoeg heb mogen leven, om al mijne zonen zulke schitterende blijken van toewijding [illegible] gevell. [illegible] wreede verliezen, die ik heb [illegible] troost, te hooren, dat de mij overgeblevene zonen zoo waardiglijk door het nationaal gevoel op prijs worden gesteld. — Nimmer was de vrede vaster gevestigd dan op dit oogenblik, en zoo wij in den loop des jaars verpligt zijn geweest, om, tot het afkeeren eener onregtvaardige aanranding, tot de kracht der wapenen de toevlugt te nemen, is de snelheid, waarmede de vijandelijkheden ten einde zijn gebragt, een nieuw onderpand voor de duurzaamheid des vredes geworden. Het paste, gelijk gij zoo goed hebt gezegd, aan den vooruitgang der beschaving om tusschen twee groote volken, zoo waardig om elkander te achten, de laatste sporen dier aloude verbittering uit te wisschen, die zoo dikwijls de oorlogsfakkel ontstoken en zoo veel rampen veroorzaakt heeft, en om in plaats daarvan die wederkeerige welwillendheid te doen geboren worden, die aan beide de natien het gemeenschappelijk genot van de weldaden des vredes zal verzekeren. Gedurende mijn bezoek aan de Koningin van Engeland ben ik door betuigingen van zulke gevoelens als omringd geweest, en heb ik gelegenheid gehad om mij te verzekeren, dat de voordeelen dier gelukkige overeenstemming, die thans tusschen de beide regeringen bestaat, er zeer en met juistheid op prijs worden gesteld. — Wij, de Koningin en ik, zijn zeer gevoelig voor uwe gelukwenschen met het huwelijk van mijnen welbeminden zoon, den Hertog *van Aumale*: dat gelukkig echtverbond heeft mij reeds zeer dierbare banden nog naauwer toegehaald. — Ik dank u voor de medewerking, die ik van uwe zijde heb ontvangen voor het volbrengen van dat werk der orde en der vrijheid, waarvan Frankrijk thans de vruchten geniet, en ik zal altijd met hart en ziel het mijne toebrengen tot alles, wat het geluk, den voorspoed en den roem van Frankrijk bevorderen kan."

Men had gevreesd dat de aanspraak van den Aartsbisschop van Parijs dit jaar wederom even als het vorige eenige scherpe of bittere aanmerkingen nopens het onderwijs zou houden, en naar men zegt zouden om zulks te voorkomen eenige onderhandelingen met den prelaat zijn aangeknoopt, hoe het zij, de Aartsbisschop heeft de aanspraak gedaan zonder ditmaal iets bijzonder opmerkelijks te zeggen.

Het ministeriële *Journal des Débats* beweert, dat de koning bij de ontvangst van de commissie uit de kamer van afgevaardigden, die hem met den nieuwjaarsdag kwam gelukwenschen, met sommige leden van het bestuur der kamer in een vertrouwelijk gesprek getreden is, en daarbij zijne vreugde heeft betuigd van dezelfde vertegenwoordigers der meerderheid voor zich te zien, als in de laatste jaren. Met name zou Zijne Majesteit den heer *Debelleyme* met diens benoeming tot ondervoorzitter hebben geluk gewenscht, onder bijvoeging van de betuiging van zijn leedwezen, dat de meerderheid, waarmede dat lid thans tot deze betrekking verheven is, niet grooter is geweest, en van zijne overtuiging, dat de afvallige leden der meerderheid om den tuin zijn geleid. De dagbladen der tegenpartij keuren het hoogelijk af, dat de koning op die wijze zich stellig heeft verklaard voor degenen, die het ministerie *Guizot* in de kamer blijven ondersteunen.

Gisteren is de kamer der gedeputeerden in hare bureaux overgegaan tot de benoeming der leden voor de commissie van het adres van antwoord. Naar het schijnt, heeft de ministeriële of behoudende partij de noodzakelijkheid gevoeld om vereenigd alle krachten in te spannen, en de uitslag is dan ook zeer gunstig voor het ministerie geweest, want slechts in twee bureaux heeft de oppositie de overhand gehad, terwijl in al de andere voorstanders van het ministerie zijn gekozen. Bij de te dier gelegenheid gedane stemuitbrenging hebben zich 191 leden voor het ministerie en 139 voor de oppositie verklaard, zoodat, eenige verloren stemmen buiten rekening gelaten, naar dezen maatstaf, het ministerie op een meerderheid van ruim 50 stemmen in de tegenwoordige zitting zou kunnen rekenen, hetgeen naar de verschijnselen die zich voordeden, een zeer geruststellend teeken is.

— De commissie voor het adres der pairs, welke graaf *Portalis* tot rapporteur benoemd heeft, is gisteren bijeengekomen en heeft de ministers van oorlog, buitenlandsche zaken, marine en finantien gehoord.

— De heer *Villemain* verkeert steeds in eenen zorgelijken toestand; aangaande zijnen opvolger is nog niets bekend. — Bij gelegenheid dat de minister van openbare werken, de heer *Dumon*, die ad interim de portefeuille van het openbaar onderwijs waarneemt, den koning bij de Nieuwjaarswenschen in korte bewoordingen zijn leedwezen betuigde over het gemis van den verdienstelijken president van den koninklijken raad voor het openbaar onderwijs, gaf de koning met nadruk te kennen, hoe gaarne hij nog lange den heer *Villemain* aan het hoofd van gezegden raad had gezien.

— *Le Toulonnais* deelt berigten uit Oran mede van de helft van December, die geruststellend luiden ten aanzien van het verblijf van *Abd-el-Kader* die het gebergte achter de Malonia, waarheen hij na den slag van Isly geweken was, nog niet verlaten had.

— De berigten uit Madrid gaan tot den 28sten December. In de zitting der cortes van den vorigen dag was de demissie ingekomen van den markies *Viluma* en in navolging van dezen van een zeventiental andere leden, die de kamer verlaten hebben ter zake van het onlangs aangeboden ontwerp van dotatie der geestelijkheid, waarmede zij zich niet kunnen vereenigen, en 't welk de goedkeuring der meerderheid schijnt weg te dragen. De zaak baarde intusschen vrij wat opzien te Madrid. Op de mededeeling in de kamer heeft de president van den raad het leedwezen van het gouvernement over deze verwijdering te kennen gegeven; men hoopt nog dat de bedoelde leden op hun besluit zullen terugkomen.

Het budget voor het volgend jaar was gereed en zou eerstdaags aan de kamer aangeboden worden.

Het gouvernement had zeide men last gegeven, om den generaal *Romarino,* die onlangs gearresteerd is, over de fransche grenzen te voeren. — De koningin heeft amnestie verleend aan de personen die betrokken waren in de jongste opstanden van Logrono en Huesca, met uitzondering van de officieren en openbare ambtenaren.

— De jongste hier ontvangen dagbladen uit Indie, behelzen tijdingen uit China, tot den 31sten Augustus, onder anderen houdende dat de Nederlandsche brik *Arend* te Macao gewacht werd, en dat de Nederlandsche agent aldaar zich tegenwoordig veel moeite gaf om berigten aangaande den handel op China in te winnen en dat hij aan boord van gezegd schip de noordelijke gedeelten zou bezoeken.

De inlandsche Christenen op Hong-Kong hadden aldaar reeds twee Christenkerken gebouwd, alwaar in den laatsten tijd eenige Chinezen tot Christenen gedoopt waren.

— Ter beurze van heden (3 *Januarij*) waren genoteerd: 5 pCt. 120,75; 3 pCt. 85,20; Nap. r. 96; Spanje 5 pCt. 37¼; 3 pCt. 37; Rom. L. 104⅜.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 1sten Januarij.

Naar men met zekerheid verneemt, moet de jongst overledene Hamburgsche bankier *Salomon Heine* belangrijke uiterste-wilsbeschikkingen hebben gemaakt. Zoo verzekert men, dat hij aan de gezamentlijke liefdadige inrigtingen van Hamburg, en aan de in zijne zaken werkzame personen of bedienden, ongeveer een millioen mark gelegateerd heeft. Voor ieder dienstjaar liet de overledene aan de laatsten 1000 mark na, zoodat aan zijne zaakwaarnemers ongeveer 40,000 mark zullen dienen uitgekeerd te worden. Zijne huiselijke dienstboden moeten insgelijks ruim bedacht zijn geworden. De drie aangehuwde zonen des heeren *Heine* ontvangen te zamen 2,100,000 mark, waarvan 500,000 aan de kinderen van Dr. *Schröder,* 600,000 aan den heer *Oppenheimer* en 1,000,000 aan Dr. *Halle* zullen uitgekeerd worden. Wat, na aftrek van dit een en ander en andere erflatingen nog overblijft, komt aan den zoon tot voortzetting der zaken, en zal nog ongeveer 10 millioenen beloopen. Aan de drie executeuren des testaments zijn 30,000 mark gemaakt.

— Volgens brieven uit Rome, in een der Duitsche dagbladen heeft Prinses *Albert* van Pruissen haar voorgenomen bezoek aan die hoofdstad tot na den 10 Januarij uitgesteld. Voorts wordt in die brieven gezegd, dat de geschillen tusschen den Pauselijken Stoel en het kabinet van St. Petersburg nog zeer ver van de vereffening verwijderd schenen te blijven, waaraan het ook toegeschreven werd, dat de anders zoo schitterende salons van den gezant *von Butenieff* denkelijk in dit saizoen in het geheel niet geopend zouden worden.

— Sommige bladen logenstraffen een berigt, betreffende de graving van een kanaal van den Donau naar de Zwarte Zee. Om er geloof aan te kunnen slaan, zeggen zij, moet men geen denkbeeld hebben van de materiële en politieke moeijelijkheden van eene dergelijke onderneming op een vreemd grondgebied. De reis van den kolonel *Birago* had geen ander doel dan de herstelling der Donaumonden, waarover Oostenrijk in onderhandeling is met Rusland.

— De Koning van Sardinie heeft het grootsche ontwerp gevormd om de stad Genua op te beuren en haren ouden voorspoed terug te geven. Hij hoopt een gedeelte van den zeehandel van Triest derwaarts over te brengen. Men houdt zich aldaar thans bezig met het bouwen van groote stoomvaartuigen.

— De familie van sultan *Abdul-Medjid* is den 9. dezer weder met eene dochter vermeerderd, die den naam *Munire*, de verlichtende, ontvangen heeft. Dit is het negende kind, hetwelk den nog geen twee en twintig jaren tellenden Vorst geboren werd, doch van de overigen zijn er nog slechts zes in het leven.

ENGELAND.

LONDEN, den 4den Januarij.

Heden zal de nieuwe Beurs dezer hoofdstad voor het eerst tot verrigting van bezigheden geopend worden.

— De generaal *Nott,* die zulk een groot aandeel aan den oorlog in Affghanistan heeft genomen, is dezer dagen hier te lande, aan de gevolgen van de ondervondene vermoeijenissen in dien krijg, overleden.

— Laatstleden Maandag heeft het te Manchester zoo zwaar gemist, dat de oudste lieden zich niet herinnerden zulks ooit in die mate gezien te hebben. Van de grootste kerken der stad was op een afstand van weinige ellen niets te onderscheiden; in bijna alle fabrijken moest men gedurende den ganschen dag licht branden, en alle bezigheden op de straat stonden stil. Een alleraandoenlijkst ongeluk is, ten gevolge dezer groote duisternis, op den spoorweg tusschen Manchester en Liverpool gebeurd. De heer *Forsyth,* een der geëmployeerden, wilde zich langs dien weg naar het sterfhuis zijner zuster begeven, welke dien dag begraven zou worden. Niet ver van daar meende hij te ontwaren, dat een op den weg liggend ligchaam den voortgang van den spoorwagen belemmerde, en bij onderzoek bleek het dat van zijnen vader te zijn, die insgelijks zijne woning verlaten had, om de teraardebestelling zijner dochter bij te wonen, en nu, door den mist verblind, onder de wielen geraakt was.

— Eenige dagen geleden stierf te Exeter zekere heer *Morris,* in den hoogen ouderdom van honderd en acht jaren. Tot voor weinige weken genoot hij de beste gezondheid. Sedert de laatste zestig jaren bewoonde hij hetzelfde huis, en vergunde, behalve nu in den laatsten tijd, nooit iemand hem daar te komen bezoeken. Hij verschafte zich het onderhoud door het bereiden en toedienen van kruiden, en had zich, door zijne genezingen, die hij als rondreizend doctor verrigtte, een' zoo grooten naam gemaakt, dat men hem nog op zijn sterfbed raadpleegde. Ook was hij een alchymist, en welligt de laatst overgeblevene in Engeland, die zich met deze ijdele kunst op de oude wijze bezig hield, naardien de tegenwoordige talrijke goudmakers zich van andere, niet zelden even vruchtelooze en verderfelijke, maar minder verborgene middelen bedienen.

— Men heeft berigten uit Britsch-Indie van December jl. Dezelve zijn van vredelievenden aard. In het land der Maratten hadden echter voortdurend bewegingen plaats.

De nieuwe gouverneur-generaal heeft zich de zaak van het onderwijs der inlanders zeer aangetrokken.

— Met het stoomschip *de Caledonia* is hier te Lande de boodschap van den aftredenden president der Vereenigde Staten, den heer *J. Tyler,* ontvangen. Hij zegt daarin, dat de Republiek met de geheele wereld in vrede is. De negotiatiën met Engeland wegens het grondgebied van Oregon, waren nog steeds hangende. Voorts verklaart hij zich ten stelligste voor de aanhechting van Texas aan de Staten, en zegt dat eene groote meerderheid dier Staten, alsmede het overwegend gedeelte der bevolking getoond hebben het hierin met hem eens te zijn. Volgens het ontworpen verdrag neemt de Republiek de schulden van Texas, tot een bedrag van hoogstens tien millioen dollars, op zich, om, met uitzondering van viermaalhonderd duizend dollars, uit den verkoop der openbare landerijen betaald te worden. — De staat der finantiën schijnt veel verbeterd te zijn, zoodat het overschot de raming nog met zevenmaalhonderd duizend dollars overtreffen zou.

Verder beveelt de President de daarstelling eener linie van stoombooten, tot het overbrengen der brieven naar en van vreemde havens aan, alsmede eene vermindering van briefporten.

De Amerikaansche bladen deelen voorts eenige belangrijke opgaven mede betrekkelijk de finantiën van den staat van Pennsylvanië. De administrateur der schatkist, wiens begrooting over het afgeloopen jaar vrij naauwkeurig schijnt te zijn geweest, begroot thans de ontvangsten voor December 1844 en Januarij 1845, op 550,000 doll. en de uitgaven op 280,000 dollars, zoodat er een overschot overblijft van 270,000, dat tot betaling van interest kan worden gebezigd, en gevoegd bij het tegenwoordig surplus van fonds zou uitmaken van 933,851 dollars; eene som, welke grooter is dan het geheel bedrag van den verschuldigden interest. De thans verschuldigde som is teruggebragt op 875,000 dollars, en men wordt door het rapport verwittigd, dat er geen de minste twijfel behoeft te worden gekoesterd, of de schatkist zal deze som voldoen. Men voegt er bij, dat de administrateur der schatkist meermalen het volle vertrouwen heeft geuit in het vermogen der schatkist om aan alle aanvragen van geld te kunnen voldoen. Hieruit volgt derhalve, dat de vooruitzigten gunstiger zijn dan die van eene betaling van dividend half in geld en het overige in papier.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 100⅞; Ned. 2½ pCt. 63⅞; 4 pCt. 97⅞; 5 pCt. 99; Braz. 89¼; Chili 10; Columb. 14⅝; Mexico 35⅜; Port. 59½; Spanje 5 pCt. 27¾; Passive 6⅛; 3 pCt. 36¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den Januarij.

Bij besluit van 2 Januarij jl., n°. 6, heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den heer *P. van der Voort,* eersten verificateur bij de directie van het grootboek der nationale schuld.

— Door de centrale afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is opgemaakt het voorloopig verslag nopens de ontwerpen tot uitvoering van art. 6 der Grondwet (nopens het

stem- en kiesregt). Ten aanzien van de deswege aangebodene ontwerpen is in alle afdeelingen, waar doorgaans 40 leden tegenwoordig waren, vooraf de vraag geopperd, of de overweging wel tijdig en gepast ware. De meerderheid was niet ongeneigd om, des noodig, tot het onderzoeken en afwerken van deze voordragten over te gaan, onafhankelijk van eene Grondwetsherziening. De minderheid was daartegen, meenende zij, dat alzoo men door de Grondwet onmiddellijk, of volgens de reglementen gebonden is, eene overweging der voorgestelde ontwerpen tot geene uitkomst kan leiden.

Het onderzoek van de voordragten heeft overeenkomstig het gevoelen der meerderheid plaats gehad.

Behalve een aantal aanmerkingen en voorstellen tot verduidelijking der redactie, wordt onder anderen opgegeven, als door de leden verlangd:

1°. Nopens *de deelneming aan plaatselijke en provinciale besturen.*

Uitstrekking van het verbod van niet benoembare personen. — Verlangen om de leden van den gemeenteraad door de stemgeregtigden regtstreeks te doen kiezen. De burgemeester moet hier, zoo min als in de steden, door koninklijke benoeming lid van den raad worden. Herziening der gemeentelijke verdeeling. De kleinheid veler gemeenten brengt noodeloozen kostbaren omslag te weeg.

2°. Omtrent de *Stemgeregtigden in de Steden.*

Algemeen wordt verlangd dat de vergadering, daarbij vermeld, openbaar zij. — Eenige leden achten de instelling van twee kiezerscollegien wenschelijk, één voor den raad, en één voor de Provinciale Staten. — Het getal der kiezers verlangt men te zien uitbreiden, en tot maatstaf aangenomen, niet het getal der raadsleden, maar dat der stemgeregtigden. — Tot ondersteuning van het gevoelen, dat oprigting van een tweede kiezerscollegie noodig is, wordt aangemerkt, dat leden van den raad vooral niet als kiezers voor de Provinciale Staten mogen worden uitgesloten. — De vergaderingen, waarvan in art. 24 en volgende sprake is, met open deuren te houden.

3°. Aangaande het *Stemregt ten platten lande.*

Men verlangt dat de leden der Provinciale Staten door de stemgeregtigden worden gekozen. — Men verklaart zich tegen gekozen kiezers; doch in allen geval behoort de kiezers-vergadering publiek te zijn. — Men verlangt regtstreeksche keus, en stemming bij oproeping.

4°. Nopens de *bijzondere wetsontwerpen.*

Algemeen verlangt men mededeeling van de advijzen der Provinciale Staten, om de beginselen der districtsverdeeling te kennen. De kiesdistricten acht men doorgaans te klein. Dit doet invloed van plaatselijke bekrompenheid en bestendig overwigt van een' of eenige weinige personen duchten. — Met het voorgestelde beginsel van den census kan men zich evenmin vereenigen. Het leidt tot verkeerde, ja ongerijmde gevolgen. — Men wenscht de gronden te kennen: 1°. der reden, naar welke in iedere provincie door de standen wordt gekozen; en 2°. der bepaling van het geheele aantal der leden van de provinciale vertegenwoordiging. Zonder deze kennis vermag men noch te beoordeelen wat bestaat, noch de voorgestelde wijzigingen.

Wat *Noord-Braband* betreft, scheen het getal der leden, vergeleken bij dat in andere provincien, te klein. Van de verdeeling tusschen de standen wist men geene voldoende reden te geven. Ook niet van die tusschen de steden. De districten komen te klein voor.

Gelderland. Op de verdeeling der kiesdistricten zijn vele aanmerkingen gemaakt. Men vraagt dus, door wien de voorgedragene verdeeling der districten voor de provincie Gelderland en de census is opgemaakt en voorgedragen; als ook eene lijst der bevolking van de districten, ten einde met kennis van zaken te kunnen oordeelen, of de verdeeling en rangschikking der districten in overeenstemming is gebragt met de bevolking.

Noord-Holland. Een blijk van de verkeerde gevolgen, waartoe het beginsel van den census leidt, vindt men in het verzoekschrift van den Burgemeester van Hoogcarspel.

Groningen. In deze provincie beklaagt men zich vooral over het geringe aandeel, dat het platte land heeft in de keuze van leden der Staten. De ridderschap der provincie, daar vóórheen als politische stand onbekend, bestaat uit 27 leden. Deze met hunne familiën zamengesteld, verkrijgt men welligt een aantal van 300 personen. De eenige stad telt omstreeks 34,000 inwoners. Ridderschap en stad kiezen ieder 12 leden der provinciale vertegenwoordiging, en het platte land met 142,000 ingezetenen 16! Men vergelijkt de opbrengst in de belastingen van het platte land met die der andere standen, en den census ten platten lande, met dien in de stad. Ter provinciale vergadering worden vooral belangen van het platte land behandeld. Deze bedenkingen schijnen de aandacht des gouvernements in hooge mate waardig. Men wenscht achter elk der voorgestelde ontwerpen de bepaling te zien opnemen, dat geene der voorgestelde wetten kunne worden ingevoerd, dan na bekrachtiging van allen. Men zou in stukswijze invoering niet kunnen toestemmen.

— Naar men verneemt, is benoemd tot kommandant van Zr. Ms. transportschip *de Merwede*, de luit. ter zee 1. kl. *J. L. van Hasselt.* Met het voorjaar aanstaande zullen de navolgende schepen in dienst worden gesteld: Z. M. fregat *Doggersbank*, van 60 stukken, liggende te Amsterdam; Z. M. korvet *Ajax*, van 28 stukken, liggende te Hellevoetsluis; Z. M. brik *de Meermin*, van 18 stukken, liggende aan het Nieuwediep; Z. M. brik *de Courier*, van 18 stukken, liggende te Hellevoetsluis; Z. M. schoeners *de Wesp*, liggende te Rotterdam, *en de Banka*, liggende aan het Nieuwediep. Wijders verneemt men, dat *de Courier*, naar Oost-Indië en de korvet *Ajax* en de brik *de Meermin* naar West-Indie bestemd zijn.

— Het stedelijk bestuur van Leeuwarden heeft den 3 dezer doen aanbesteden *de straatverlichting* dier stad, door middel van uit steenkolen bereide pijpgas. De heer *W. C. Vinkenbos*, als gemagtigde van den heer *John Bryan*, ingenieur wonende te Utrecht, heeft het werk aangenomen, voor de som van *f* 9500 's jaars, en wel voor den tijd van twintig eerstvolgende jaren; men verwacht reeds in het najaar de stad met gas verlicht te zien.

— In den nacht van jl. vrijdag op zaturdag, omstreeks 12 ure, is er te Bruinisse (Duiveland) brand ontstaan in de wagenmakerij van *Jacob Kerpestein*, staande in den Korten Ring, ten gevolge waarvan genoemde wagenmakerij, benevens een annexe paardenstal, binnen den tijd van twee uren, in de asch is gelegd. Aan de spoedig aangebragte hulp, vooral van een aantal varensgezellen, is het voornamelijk te danken, dat het belendende woonhuis, alsmede de smidse, welke bereids door de vlammen waren aangetast, beide mede aan genoemden *Kerpestein* toebehoorende, zijn gespaard gebleven. De oorzaak is voor alsnog onbekend. De gebouwen zijn verassureerd.

— Volgens de heden ontvangen rivierberigten was de open geul, welke zich in het ijs op de Waal te Nijmegen gevormd had, aanmerkelijk breeder geworden en den 3den des avonds tot bij Slijk-Ewijk gevorderd. Verder benedenwaarts was op de Waal geene verandering in het ijs; het water steeds vallende.

Op den Rijn was, volgens berigt van den 4den, de ijsbezetting te Malburgen langzaam opgebroken, zoodat de rivier van het punt van separatie tot aan Driel geheel vrij van ijs was. Verder benedenwaarts zat het ijs nog vast, en werd onder anderen te Eck en Wiel nog met geladen voertuigen gepasseerd. Op den Neder-Rhijn en Lek was het water den 3den tot Wageningen vallende, en van daar benedenwaarts een weinig gewassen.

Op den IJssel was den 4den des morgens, van den bovenmond der rivier tot ruim een half uur beneden Westervoort, open water. Lager zat het ijs den 3den allerwege nog vast, geschiedende de passage te Doesburg en Deventer toen nog over de schipbruggen; het water was vallende.

Volgens berigten uit Cuijk van den 3den was daar een weinig drijfijs op de Maas, en zou het ijs verder bovenwaarts geheel opgeruimd zijn. Voor Grave was hetzelve den 2den in beweging geraakt en later tot Ravenstein doorgewerkt, zoodat aldaar open water was. Verder benedenwaarts zat het ijs nog vast; met vallend water.

Op de Merwede was het ijs eergisteren nog overal vast.

Rhijnhoogte te Keulen, den 2den Januarij, 5 voet 5 duim. Op den geheelen Boven-Rhijn van Keulen af is open water.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 3den:

» Heden namiddag 5 ure zette zich voor de tweede maal een groote ijsschol voor het veer, hetwelk voor eenigen tijd de overvaart belet. De overvaart geschiedt anders geregeld door ijsschouwen. Het water vallende. Aan het veer heerscht groote drukte met het overzetten van vele vrachtgoederen.

» Gisteren avond ten half 6 ure kondigde het bepaald getal seinschoten te Grave aan, dat de rivier de Maas zich in beweging stelde, waarop hetzelve langs het Noorderboord opruimde tot ongeveer een half uur gaans beneden den benedensten Schaardijk, terwijl het nog aan het Zuiderboord bleef vastzitten. Deze beweging had bijna geen' invloed op den was des waters. Van Nederasselt meldde men van dezen morgen, dat, zoo ver die gemeente strekt, het ijs in de rivier de Maas langs het Noorderboord, is opgeruimd. Aan het Zuiderboord bleef hetzelve vast zitten."

— Als eene kleine bijdrage omtrent de snelle beweging der schaatsenrijders wordt uit Leeuwarden gemeld dat drie Heeren uit Sneek, op tweeden Kersdag, alle de steden van Friesland op schaatsen hebben bezocht. Zij namen daarbij hunnen koers van Sneek over IJlst, Sloten, Stavoren, Hindelopen, Workum, Bols-

ward, Harlingen, Francker, Leeuwarden naar Dokkum en vervolgens van Dokkum over Leeuwarden naar Sneek terug, hebbende daarbij op een dag eene distantie afgelegd van $36^1/_4$ uur.

— Het aantal der gedurende het jaar 1844 te Zwolle, met lading aangekomene zeeschepen heeft bedragen 79, zijnde 5 minder dan in 1842, en zijn van daar uitgegaan met lading 29, zijnde 14 meer dan in 1842.

Te Zierikzee zijn ingeklaard 10, uitgeklaard 8 zeeschepen. In het vorige jaar bedroeg het getal ingeklaarde 11 en uitgeklaarde 9 schepen.

Te Brouwershaven zijn binnengekomen 160 schepen, waaronder 58 van Java, voor Rotterdam en Dordrecht bestemd, en uitgezeild 26 schepen, waaronder 5 naar Batavia, (onder de binnengekomen en uitgezeilde schepen zijn de bijleggers begrepen). In het vorige jaar waren binnengekomen 174, waaronder 56 van Java, en uitgezeild 61 schepen.

— In de *Javasche Couranten* tot den 14den September ll. leest men de volgende berigten:

» In den namiddag van den 3den dezer, omstreeks drie ure, is binnen den kraton van den sultan van Djocjokarta een hevige brand uitgebarsten, waardoor 140 woningen eene prooi der vlammen zijn geworden. Aan de krachtdadige hulp van de inlandsche grooten en van des sultans lijfwacht is het behoud te danken van de woning van den kroonprins en van des sultans stallingen, welke in dreigend gevaar hebben verkeerd: de oorzaak van dezen brand, waarvan de schade op minstens *f* 20,000 wordt berekend, is tot nog toe niet bekend; er bestaan echter geene redenen om te vooronderstellen, dat dezelve aan kwaadwilligheid moet worden toegeschreven.

»Berigten van Djocjokarta melden voorts, dat aldaar en in de omstreken, sedert een paar weken, vele regens zijn gevallen, waardoor de rivieren buitengewoon hoog zijn gezwollen. Hier en daar hebben overstroomingen plaats gehad, zonder dat evenwel van andere daardoor veroorzaakte schade is vernomen, dan van de wegspoeling, in den nacht van den 27sten op 28sten Augustus jl., van de oude brug en een gedeelte der in aanbouw zijnde nieuwe brug over de rivier Krassah, tusschen Mageland en Djocjokarta, ten gevolge waarvan de communicatie voor rijtuigen tusschen laatst gemelde residentie en de residentie Kadoe tijdelijk is gestremd geweest. Het water in de Krassah was in de laatste dagen tot eene hoogte geklommen, welke hetzelve, volgens getuigenis van oude inlanders, zelfs in den regenmoesson, nimmer bereikt."

Door Zijne Excellentie den waarnemenden Gouverneur-Generaal waren benoemd:

tot hoofdcommies bij de algemeene rekenkamer, de eerste commies *W. L. Ramack*;

tot eersten commies bij de algemeene rekenkamer, de tweede commies *S. M. Cantervisscher*;

tot commies ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens havenmeester te Pekalongan, *J. Berger*, thans ambtenaar op wachtgeld;

tot derden commies op het residentie-kantoor te Tjanjor (Preanger Regentschappen), de eerste klerk op dat bureau *C. A. Obdam*.

Eervol ontslagen, de derde commies op het residentie-kantoor te Tjanjor (Preanger Regentschappen), *B. S. van Coevorden*.

Bij de Bataviasche schutterij:

tot kapitein, de eerste luitenant *E. W. Cramerus*;

tot tweede luitenants: de schutters *J. A. Haager* en mr. *P. F. Filz*, vroeger officieren der schutterij in Nederland en te Soerabaija, en de sergeanten-majoors *F. C. L. van Deun* en *J. A. Hoofsteeder*.

Geplaatst à la suite, de kapitein *J. W. Thierbach*.

Bij het militair departement:

bij het materieel der artillerie, tot eersten luitenant, de tweede luitenant *G. J. M.* baron *van Reede van Oudtshoorn*, van het materieel;

bij het personeel der artillerie, tot tweede luitenants, de sergeanten-majoors, *W. E. Palm* en *D. A. van Dorth*.

Op verzoek eervol uit Zr. Ms. militaire dienst ontslagen: de eerste luitenant bij het personeel der artillerie, *H. P. von Dentzch*, en de apotheker der tweede klasse, *K. Coenaes*.

Op verzoek gepensionneerd: de eerste luitenant der infanterie, *P. L. F. Buillieu*, en de tweede luitenant der infanterie, *A. H. Rombouts*.

Voorts is aan den kapitein-luitenant ter zee honorair, hoofdadministrateur der marine *F. C. Engelbrecht*, verleend de honoraire rang van kapitein ter zee.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $65^1/_{16}$; 3 pCt. $79^3/_4$; 4 pCt. $99^1/_{16}$; 5 pCt. $100^3/_{16}$; Amort.-Syndic. $4^1/_2$ pCt. 100; $3^1/_2$ pCt. $92^1/_4$; Handelm. $147^3/_4$; O. Ind. Leen. 4 pCt. 99; Aand. Rijn Spoorw. $104^7/_8$; dito Holl. Spoorw. $112^1/_2$; Haarlemmermeer $109^1/_2$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $59^1/_8$; Spanje $25^1/_{16}$; Onbep. St. $24^3/_8$; 3 pCt. $38^1/_2$; Ardoins Coupons $27^3/_4$; Portug. te Lond. $2^1/_2$ pCt. $60^1/_4$; 5 pCt. $70^1/_4$; Rusland $108^3/_4$; Id. 1831 en 1833 $101^1/_2$; 4 pCt. bij *Hope* $93^1/_4$; Id. bij *Stiegl.* $91^3/_4$; Certif. van Assign. 6 pCt. $77^5/_8$; Polen 88; Amerika Bankact. $6^3/_4$; Oostenr. Metall. $111^1/_4$; Weenerbank bij Goll $107^1/_4$; Brazilie 90.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.